

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Evou Lukotkovou v právní věci žalobkyně: **Š. V.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 1. 2014, č. j. MPSV-UM/224/14/4S-ZLK, sp. zn. SZ/1158/2013/4S-ZLK,

t a k t o :

- I. Žaloba **se z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci:

Rozhodnutím žalovaného ze dne 21. 1. 2014, č. j. MPSV-UM/224/14/4S-ZLK bylo podle ust. § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zamítnuto odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky ve Zlíně, kontaktní pracoviště Uherské Hradiště (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 20. 9. 2013, č. j. MPSV-UP/1466742/13/AIS-SSL a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Rozhodnutím správního orgánu prvního stupně byl zamítnut

návrh žalobkyně na změnu výše přiznaného příspěvku na péči ze dne 3. 7. 2013, č. j. MPSV-UP/1043315/13/AIS-SSL, a bylo rozhodnuto, že žalobkyni bude nadále poskytován příspěvek na péči v původní výši 4.000 Kč měsíčně od července 2013, neboť podle výsledku posouzení stupně závislosti osoby pro účelu příspěvku na péči ze dne 11. 9. 2013 provedeného posudkovým lékařem OSSZ Uherské Hradiště jde o osobu, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje každodenní pomoc nebo dohled v 6 oblastech základních životních potřeb.

II.

Shrnutí žalobních bodů:

V žalobě ze dne 29. 1. 2014 doručené Krajskému soudu v Brně dne 31. 1. 2014 žalobkyně namítá, že napadeným rozhodnutím nebylo naplněno ust. § 68 odst. 3 správního řádu. Uvádí, že žalovaný se v rozhodnutí nevypořádává s jí vznesenými námitkami a skutečnostmi uvedenými v odborných lékařských nálezech a že se bez bližšího vysvětlení opírá pouze o předchozí rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a o posudek vypracovaný OSSZ v Uherském Hradišti a posudek PK MPSV. Podle názoru žalobkyně byly zcela opomenuty základní důkazní prostředky, které popisují její schopnost zvládat úkony základních životních potřeb v přirozeném sociálním prostředí.

Pokud žalovaný dospěl v rozhodnutí k závěru, že žalobkyně potřebuje pomoc a dohled jiné fyzické osoby při zvládání úkonů 6 základních životních potřeb, jedná se podle názoru žalobkyně o subjektivní a navíc rozporný názor členů PK MPSV, který nekoresponduje s jejím současným zdravotním stavem a předloženou odbornou lékařskou dokumentací. S poukazem na příslušné lékařské zprávy žalobkyně namítá, že v poslední době došlo k progresi jejích zdravotních obtíží. Argumentuje tím, že z posudkových závěrů není patrná žádná návaznost na jednotlivé podklady ve vztahu ke konkrétním závěrům.

Žalobkyně je přesvědčena, že napadené rozhodnutí nemá oporu v předložených odborných lékařských nálezech, jelikož z těchto vyplývá, že žalobkyně trpí výraznými ortopedickými a neurologickými obtížemi, které vyžadují dohled a pomoc při zvládání základních životních potřeb. Má za to, že mimo úkonů základních životních potřeb, které považuje posudková komise za nezvládnuté, ve smyslu ust. § 2 odst. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. nezvládá základní životní potřeby komunikace, výkon fyziologické potřeby a péče o zdraví.

Ke schopnosti zvládat základní životní potřebu komunikace žalobkyně namítá, že úkony této základní životní potřeby nezvládá (schopnost dorozumět se psanou zprávou a používat běžné komunikační prostředky). Podle názoru žalobkyně se psanou zprávou rozumí také zpráva psaná rukou a běžným komunikačním prostředkem se rozumí obyčejná tužka a papír, přičemž takovéto komunikace schopna není a ze strany posudkové komise nebyl prokázán opak. Argumentace posudkové komise podle žalobkyně nemá oporu ve zmíněné vyhlášce č. 505/2006 Sb. a její zužující výklad je jednoznačně v její neprospěch.

Co se týče schopnosti zvládat základní životní potřebu výkon fyziologické potřeby, žalobkyně namítá, že nezvládá úkony provádění očisty a používání hygienických pomůcek. Podle jejího názoru nemůže obstát argumentace posudkové komise postavená na schopnosti mobility na krátké vzdálenosti, mentální dostatečnosti a úchopových schopnostech, protože do schopnosti zvládat tuto základní životní potřebu spadá i schopnost provést očistu, která někdy po výkonu fyziologické potřeby musí být celková, což nezvládá.

Žalobkyně je přesvědčena, že nezvládá ani některé úkony spadající pod základní životní potřebu péče o zdraví (schopnost dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovená léčebná a ošetrovatelská opatření a používat k tomu potřebné léky, pomůcky). Pokud posudková komise uvedla, že z jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nevyplývá potřeba medikace, jedná se o zřejmou nepravdu. Namítá, že její velmi závažné a dlouhodobé neurologické obtíže vyžadují časté návštěvy u specializovaných lékařů a případná ošetrovatelská opatření, např. rehabilitace aj. Vzhledem k neschopnosti mobility musí mít ke každé lékařské prohlídce u specializovaných lékařů doprovod.

S ohledem na výše uvedené je žalobkyně přesvědčena, že v jejím případě nebyly ze strany posudkové komise při posuzování míry závislosti vzaty v úvahu činnosti tvořící obsah jednotlivých úkonů, ani dodržena kritéria pro posuzování míry závislosti. Jelikož z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje každodenní pomoc nebo dohled při úkonech více než 8 základních životních potřeb, měl by jí být přiznán příspěvek na péči pro III. stupeň závislosti.

Na základě uvedených skutečností žalobkyně navrhuje, aby soud rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III.

Vyjádření žalovaného a replika žalobkyně:

Žalovaný v písemném vyjádření ze dne 25. 3. 2014 uvedl, že se při svém rozhodování zabýval hodnocením posudku posudkové komise jako stěžejního důkazního prostředku z hlediska jeho přesvědčivosti a úplnosti, přitom neměl důvod pochybovat o tom, že posudková komise měla dostatečně doloženou dokumentaci pro vydání posudku. Posudková komise podle názoru žalovaného provedla hodnocení základních životních potřeb z hlediska doloženého zdravotního stavu i z výsledků sociálního šetření, a rovněž se zabývala námitkami žalobkyně a vyjádřila se ke všem hodnoceným základním životním potřebám. Žalovaný proto nesouhlasí s názorem, že odůvodnění rozhodnutí je v rozporu se správním řádem.

K namítané rozpornosti závěrů posudkové komise s lékařskými nálezy žalovaný uvádí, že posudková komise jednala v souladu se všemi ustanoveními vztahujícími se k posuzování zdravotního stavu pro účely stanovení stupně závislosti, tedy i v souladu s ust. § 2 odst. 1 citované vyhlášky. Uvádí, že posudková komise vycházela při posuzování zdravotního stavu žalobkyně rovněž z odborných ortopedických a neurologických nálezů, z propouštěcích zpráv ortopedických, rehabilitačních nálezů apod., a že rovněž provedla srovnání aktuálního

zdravotního stavu žalobkyně s neurologickým vyšetřením při jednání posudkové komise dne 20. 3. 2013 v jiném složení.

Ke schopnosti zvládat základní životní potřebu komunikace žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí. K tomu doplnil, že podle záznamu ze sociálního šetření žalobkyně psaní zvládá, jen jí trvá delší dobu a musí se hodně soustředit, a že psaní bez poruch vyplývá i z nálezů praktické lékařky ze dne 4. 9. 2013. Žalovaný je toho názoru, že žalobkyně je schopna mluvené i písemné komunikace, např. i prostřednictvím facilitujících prostředků (tj. klávesnice na počítači) a že posudková komise se námitkami týkajícími se písemné komunikace ve svém zhodnocení zabývala.

I ohledně schopnosti zvládat základní životní potřebu výkon fyziologické potřeby žalovaný především setrval na své argumentaci vyjádřené v odůvodnění rozhodnutí. K tomu uvedl, že od minulého posouzení posudkovou komisí v jiném složení, kdy byla tato základní životní potřeba považována za zvládanou, nedošlo v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu k objektivně prokázanému zhoršení charakteru anatomické nebo funkční ztráty úchopové schopnosti obou rukou, která by objektivně odůvodňovala nezvládání očí. Namítanou neschopnost provádění celkové hygieny posudková komise uznala v rámci nezvládání základní životní potřeby tělesná hygiena.

Ohledně hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby péče o zdraví posudkovou komisí nemá žalovaný pochybnost. Uvedl, že potřeba doprovodu k lékařům se u základní životní potřeby péče o zdraví neposuzuje, přičemž neschopnost mobility byla žalobkyni uznána v rámci základní životní potřeby mobilita.

Z uvedených důvodů žalovaný navrhuje, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V reakci na vyjádření žalovaného byla soudu doručena replika, v níž žalobkyně setrvala na svém stanovisku vyjádřeném v žalobě. Domnívá se, že žalovaný opíral své vyjádření o nesprávnou interpretaci dotčených norem. Vzhledem k tomu, že lékařské nálezy sloužící jako podklad k napadenému rozhodnutí jsou již více než 2 roky staré, žalobkyně doložila aktuální neurologický nález ze dne 10. 4. 2014.

IV.

Shrnutí relevantních skutečností zjištěných ze správního spisu

Z připojeného správního spisu soud zjistil, že dne 3. 7. 2013 žalobkyně u správního orgánu prvního stupně podala návrh na změnu výše přiznaného příspěvku na péči.

Dne 5. 8. 2013 bylo sociální pracovníci správního orgánu prvního stupně provedeno sociální šetření, při kterém byla zjišťována schopnost samostatného života žalobkyně v přirozeném sociálním prostředí.

Dne 11. 9. 2013 byla na základě žádosti správního orgánu prvního stupně posudkovou lékařkou Okresní správy sociálního zabezpečení Uherské Hradiště posouzena schopnost

žalobkyně zvládat základní životní potřeby s výsledkem, že žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat 6 základních životních potřeb (mobilita, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, osobní aktivity a péče o domácnost), a proto je osobou starší 18 let, která se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost).

Před vydáním rozhodnutí bylo žalobkyni umožněno se vyjádřit k podkladům rozhodnutí, této možnosti však nevyužila. Správní orgán prvního stupně vydal dne 20. 9. 2013, v návaznosti na posouzení schopnosti zvládat základní životní potřeby rozhodnutí, kterým byl návrh žalobkyně na změnu přiznaného příspěvku na péči zamítnut, a bylo rozhodnuto, že žalobkyni bude i nadále poskytován příspěvek na péči v původní výši 4.000 Kč měsíčně od července 2013. Proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně podala žalobkyně včasné odvolání, v němž namítala, že správní orgán prvního stupně nezahrnul do skutkových závěrů lékařskou odbornou dokumentaci, kterou předložila, a že výrok rozhodnutí je s těmito odbornými lékařskými nálezy v rozporu. Dále žalobkyně namítala, že kromě základních životních potřeb, které jí byly uznány jako nezvládnuté, není schopná zvládat rovněž základní životní potřeby komunikace, výkon fyziologické potřeby a péče o zdraví. Jelikož z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje každodenní pomoc nebo dohled při zvládání více než 8 základních životních potřeb, měl jí podle jejího názoru být přiznán příspěvek na péči ve III. stupni závislosti.

V rámci odvolacího řízení byl vyžádán posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, detašovaného pracoviště v Brně (dále jen posudková komise, PK MPSV), který byl vypracován dne 18. 12. 2013. Jednání posudkové komise proběhlo v nepřítomnosti žalobkyně. Posudková komise na základě posudkového zhodnocení dospěla k témuž závěru jako OSSZ Uherské Hradiště ve svém posudku, tedy že žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nezvládá nebo zvládá s pomocí či dohledem 6 základních životních potřeb (mobilita, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, osobní aktivity, péče o domácnost) a že jde o osobu starší 18 let, která se podle ust. § 8 odst. 2 písm. b) zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost). V rámci odvolacího řízení byla žalobkyně poučena o možnosti vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí, tohoto práva však nevyužila.

Na základě posudku PK MPSV ČR bylo vydáno rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 1. 2014, č. j. MPSV-UM/224/14/4S-ZLK, které je předmětem tohoto soudního přezkumu.

V.

Při posouzení věci soud vycházel z následujících skutečností, úvah a právních závěrů:

Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen s. ř. s.), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.), žaloba je přípustná (§ 65, § 68, § 70 s. ř. s.).

V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. přezkoumal Krajský soud v Brně napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházející jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Předmětná věc byla projednána bez nařízení jednání, neboť byly splněny zákonné podmínky ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s.

Žaloba není důvodná.

Podmínky nároku na příspěvek na péči stanoví část druhá, hlava I, ust. § 7 zákona o sociálních službách. Podle ust. § 7 odst. 1 zákona se příspěvek poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob. Podle ust. § 7 odst. 2 citovaného zákona má na příspěvek nárok osoba uvedená v ust. § 4 odst. 1, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle ust. § 8.

Podle ust. § 8 odst. 1 zákona o sociálních službách se osoba starší 18 let věku považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby, ve stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb, ve stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb, a ve stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb. Společnou podmínkou u všech stupňů závislosti je potřeba každodenní pomoc, dohled nebo péče jiné fyzické osoby.

Podle § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách se při posuzování stupně závislosti hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení podle ust. § 9 odst. 6 zákona o sociálních službách stanoví prováděcí právní předpis, kterým je vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách.

Stupeň závislosti posuzuje podle ust. § 25 odst. 2 a ust. § 28 odst. 2 zákona o sociálních službách na základě žádosti správního orgánu prvního stupně příslušný orgán Okresní správy sociálního zabezpečení, v odvolacím řízení potom Ministerstvo práce a sociálních věcí, které má pro tento účel zřízeny, resp. využívá, posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů). Posudková komise MPSV při posouzení stupně závislosti zpracovává posudek ve formě kvalifikovaného podkladu pro rozhodnutí, v němž je dokumentován proces pořízení posudku, posudkový závěr a jeho odůvodnění.

Jak vyplývá z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 3. 2. 2010, č. j. 3 Ads 77/2009-60, dostupný na www.nssoud.cz, na posudek závislosti osoby na péči je třeba nahlížet jako na kterýkoli jiný důkazní prostředek, neboť se jedná sice o tzv. povinný důkaz, nicméně nikoliv o závazné stanovisko či závazný podklad rozhodnutí. Posudek podléhá hodnocení správního orgánu, jeho správnost není nikterak presumována. Ačkoli odborné lékařské závěry posudku nepodléhají hodnocení správních orgánů, neboť k tomu nemají správní orgány odborné lékařské znalosti, nezbavuje je to povinnosti hodnotit provedené důkazy ve správním řízení a tudíž i správnost posudků z hlediska jejich úplnosti a přesvědčivosti (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2010, č. j. 6 Ads 143/2009-60, dále také rozsudek ze dne 22. 10. 2009, č. j. 3 Ads 48/2009-104, dostupné na www.nssoud.cz). Jinak řečeno, správní orgán nemůže bez dalšího převzít závěr posudkové komise jako pravdivý, aniž by se úplností a přesvědčivostí jejího posouzení zabýval. Základním předpokladem pro to, aby správní orgán mohl vyhodnotit přesvědčivost a úplnost předloženého posudku, je přezkoumatelnost posudku vzhledem k jeho zákonem stanoveným podkladům vymezeným v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách (které platí jak pro posudek v prvoinstančním, tak i v odvolacím řízení). Správní orgán musí vycházet z posudku, který obsahuje nejen výrok, ale který musí být řádně a přesvědčivě odůvodněn s odkazem na doložený nález ošetřujícího lékaře, výsledek sociálního šetření, výsledek funkčních vyšetření a výsledek vlastního vyšetření posuzujícího lékaře (srov. rozsudek ze dne 30. 9. 2009, č. j. 4 Ads 50/2009-63, dostupný na www.nssoud.cz). K závěrům o úplnosti a přesvědčivosti posudku správní orgán tedy může dospět jen tehdy, pokud se posudková komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především pak s těmi, které účastník řízení namítá.

Soud má za to, že těmto požadavkům posudková komise, resp. žalovaný v daném případě dostáli. Jak vyplývá ze správního spisu, žalovaný se správně v souladu s ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, obrátil na Posudkovou komisi Ministerstva práce a sociálních věcí za účelem posouzení stupně závislosti žalobkyně. PK MPSV následně postupovala v souladu s ust. § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách, když při vypracování posudku byly zohledněny jak výsledky sociálního šetření ze dne 5. 8. 2013, tak zdravotní dokumentace žalobkyně doložená nálezy ošetřujících lékařů (zprávy praktické lékařky MUDr. Poljakové, nálezy z ortopedických, RHB a neurologických vyšetření). Přestože žalobkyně namítá, že se žalovaný v napadeném rozhodnutí nevypořádal s ní vznesenými námitkami, soud má za to, že jak posudková komise MPSV, tak žalovaný se s veškerou argumentací žalobkyně přednesenou v průběhu řízení řádně zabývaly. Žalobkyně v odvolání namítala, že kromě šesti základních životních potřeb, které jí byly uznány jako nezvládnuté, nezvládá navíc základní životní potřeby komunikace, výkon fyziologické potřeby a péče o zdraví, přičemž posudková komise i žalovaný se schopností zvládat tyto základní životní potřeby zabývaly, a to včetně jednotlivých konkrétních úkonů, jejichž nezvládnutí žalobkyně namítala. Neobstojí ani námitky, že žalovaný se nevypořádal se skutečnostmi uvedenými v odborných lékařských nálezech a s výsledky sociálního šetření. Žalobkyně totiž nijak nespecifikuje, které z odborných lékařských nálezů (resp. které závěry z nich vyplývající) neměly být při posouzení zdravotního stavu žalobkyně zohledněny, a ani nekonkretizuje, které skutečnosti zjištěné při sociálním šetření měly být správními orgány opomenuty. Pokud žalobkyně k replice předložila lékařskou zprávu MUDr. Skráškové ze dne 10. 4. 2014, soud konstatuje, že tato zpráva nemůže být v řízení zohledněna, jelikož při přezkoumání rozhodnutí vychází

soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí správního orgánu (tj. ke dni 21. 1. 2014).

Co se týče vlastního hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby, soud má za to, že z posudkového závěru posudkové komise i z rozhodnutí žalovaného je zcela zřejmé, z jakých důvodů nebyla závislost žalobkyně u sporných základních životních potřeb uznána.

Pokud jde o základní životní potřebu komunikace, žalobkyně svou argumentaci stavěla na tom, že nezvládá úkony psaní rukou, jelikož není schopná komunikace prostřednictvím tužky a papíru. Posudková komise schopnost žalobkyně zvládat tuto základní životní potřebu zdůvodnila tím, že žalobkyně netrpí těžkou poruchou nebo ztrátou řeči, těžkou poruchou zraku nebo sluchu na úrovni oboustranné praktické nebo úplné slepoty, oboustranné praktické nebo úplné hluchoty bez možnosti korekce, nebo hluchoslepoty, ani těžkou mentální nebo duševní poruchou, případně ztrátou funkce horních končetin, pro které by nebyla schopna porozumět se a porozumět, a to mluvenou srozumitelnou řečí a psanou zprávou stručného obsahu a malého rozsahu (s facilitujícím prostředkem, psanou dle zvyklostí rukou nebo na PC), porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům nebo zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky, kterými se rozumí schopnost telefonování s facilitujícím prostředkem, používání PC. Posudková komise rovněž poukázala na výsledky sociálního šetření, dle nichž žalobkyně ke komunikaci používá mobilní telefon, počítač, a že psaní zvládá, jen jí trvá delší dobu a vyžaduje soustředění. Tyto závěry posudkové komise a žalovaného podle názoru soudu zcela korespondují s ust. § 9 odst. 5 větou druhou zákona o sociálních službách, podle něhož se funkční schopnosti hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku. Rovněž z ust. § 1 odst. 4 věty první vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, vyplývá, že za neschopnost zvládnutí životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Soud připouští, že žalobkyni může činit určité obtíže dlouhodobější komunikace pomocí tužky a papíru, za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby komunikace je však třeba považovat jen takový stav, kdy osoba není schopna úkon (psaní) zvládat ani pomocí běžných podpůrných prostředků (v daném případě zejména pomocí počítače). Argumentem pro zvládnutí základní životní potřeby komunikace včetně psaného projevu žalobkyně je rovněž skutečnost, že jak ze záznamu ze sociálního šetření, které bylo s žalobkyní sepsáno v jejím přirozeném prostředí, tak z nálezu praktické lékařky MUDr. Poljakové ze dne 4. 9. 2013 vyplývá, že žalobkyně psaní zvládá (byť jí trvá delší dobu a musí se hodně soustředit). Tyto konkrétní závěry nebyly žalobkyní nijak zpochybněny.

Závěr o schopnosti zvládat základní životní potřebu výkon tělesné potřeby žalobkyně v žalobě zpochybňuje tím, že nezvládá provedení očisty, která někdy po výkonu fyziologické potřeby musí být celková. Posudková komise ke schopnosti zvládat tuto základní životní potřebu ve svém posudku uvedla, že žalobkyně netrpí inkontinencí moče nebo stolice, že nebyla nevidomá, a že netrpěla těžkou poruchou mentálních schopností, ani těžkou poruchou

funkce obou horních končetin se ztrátou úchopové schopnosti obou horních končetin, které by jí bránily v provedení očisty (na levé horní končetině paréza lehká, na pravé horní končetině prakticky jen v úrovni flexů). Přitom uvedla, že se nehodnotí schopnost chůze, tedy dosažení WC, ani manipulace s oděvem v souvislosti s WC, což je předmětem základních životních potřeb mobilita a oblékání a obouvání. Námitku neschopnosti provést celkovou očistu ani její nutnost v souvislosti s výkonem fyziologické potřeby žalobkyně v průběhu správního řízení neuplatnila, proto se k ní posudková komise ani žalovaný výslovně nevyjádřili. V této souvislosti nezbyvá než obecně konstatovat, že posudková komise schopnost žalobkyně zvládat základní životní potřebu výkon fyziologické potřeby přesvědčivým způsobem zdůvodnila. Namítaná neschopnost provádění celkové hygieny přitom byla posuzována nikoli v rámci základní životní potřeby výkon fyziologické potřeby (z průběhu řízení nevyplývala nutnost provádění celkové hygieny v souvislosti s výkonem fyziologické potřeby), ale v rámci základní životní potřeby tělesná hygiena, která byla žalobkyni uznána jako nezvládnutá.

Soud nepřisvědčil ani námitce, že žalobkyni měla být uznána neschopnost zvládat základní životní potřebu péče o zdraví. Podle ust. § 9 odst. 2 zákona o sociálních službách se schopnost zvládat tuto základní životní potřebu hodnotí ve vztahu ke konkrétnímu zdravotnímu postižení a režimu stanovenému ošetřujícím lékařem. Pokud žalobkyně nesouhlasí se závěrem, že z jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyplývá potřeba medikace, jelikož její velmi závažné a dlouhodobé neurologické obtíže vyžadují časté návštěvy u specializovaných lékařů a případná ošetrovatelská opatření, rehabilitace apod., soud konstatuje, že při schopnosti zvládat základní životní potřebu péče o zdraví se nepochybně hodnotí toliko schopnost zvládat vlastní léčebný režim stanovený lékařem v domácím prostředí, nikoli schopnost se dopravit k lékaři do zdravotního zařízení. Ze správního spisu nevyplývala potřeba trvalé medikace, aplikace injekcí nebo provádění léčebných a ošetrovatelských opatření v domácím prostředí, žalobkyně ostatně nic v tomto směru ani nenamítala. Neschopnost dopravit se k lékaři mohla být zohledněna toliko v rámci základní životní potřeby mobilita, tato ostatně byla žalobkyni uznána jako nezvládnutá.

Soud uzavírá, že posudek PK MPSV ze dne 18. 12. 2013 naplňuje požadavky úplnosti, přesvědčivosti a celistvosti, které vyplývají z judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudek ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009-53, dostupný na www.nssoud.cz). S ohledem na shora uvedené má soud stejně jako posudková komise, resp. žalovaný za prokázané, že v případě žalobkyně jde o osobu starší 18 let věku závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), jelikož z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby a není schopna zvládat 6 základních životních potřeb; není však považována za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost), jelikož z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není neschopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb.

Krajský soud na základě shora provedeného posouzení žalobních námitek dospěl k závěru, že nejsou důvodné, a proto žalobu podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, nárok na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.

V dané věci neúspěšná žalobkyně právo na náhradu nákladů řízení nemá a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřednické činnosti nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 28. května 2015

JUDr. Eva Lukotková, v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Barbora Zachovalová